

Ophavsmand og materiale

Den amerikanske science fiction-forfatter¹⁷ og eventyrer¹⁸ L. Ron Hubbard er ophavsmand til Dianetics og Scientology. Det er ham, som har udviklet læren (inden for Scientology kaldet *filosofien*) og den hermed forbundne praksis (*teknologien*). Filosofien har han fremlagt i en lang række bøger, via forelæsninger (disse findes optaget på bånd) samt en mængde artikler. Det samme gælder for de mange forskellige erkendelsestrin, som udgør teknologien. Den mest omfattende oversigt over den *hubbardske* Scientologyproduktion findes i bogen *What is Scientology?* fra 1992 (se litteraturlisten).

Dog er ikke alt Scientologymateriale produceret af L. Ron Hubbard. En del tager udgangspunkt i hans bøger og forelæsninger og er sammendrag af hans skrifter og udtalelser, som er redigeret af *staffmembers*, dvs. medlemmer af Scientology, som har skrevet kontrakt med organisationen om at arbejde for den.

Der er dog et nok så væsentligt problem med kilderne. Når jeg indledningsvist i dette afsnit skriver, at Hubbard har fremlagt Scientologys lære og praksis i bøger og artikler, så er dette et udsagn med modifikationer. L. Ron Hubbard er nemlig ikke udelukkende en mand – et menneske – som har fremlagt sine ideer om menneskets sind og menneskets åndelige natur. L. Ron Hubbard er også et registreret varemærke, ligesom L. Ron Hubbards signatur, LRH-forkortelsen samt fornavnet Ron og Ron-signaturen.¹⁹ Disse varemærker

ejes af *Religious Technology Center (RTC)*, som også ejer alle andre navne på kurser, titler osv. Dette forhold gøres der opmærksom på i nogle af Scientologys senere publikationer, fx i *What is Scientology?* Religious Technology Center fik i maj 1982 som nyoprettet institution inden for Scientologyorganisationen overdraget rettighederne til alle „trademarks and service-marks“, som hidtil havde været ejet af Hubbard. RTC's opgave har siden oprettelsen været at sikre, at alle typer af Dianetics- og Scientologymateriale bliver „holdt rent“, som scientologerne udtrykker det.²⁰

Bag dette udsagn ligger den tankegang, at der med den terapeutiske og religiøse praksis er tale om såkaldt *Standard Technology* (forkortes *Standard Tech*), og at denne skal beskyttes imod misbrug og mistolkninger. Den vej til frelse, som Hubbard har fastlagt, „virker“ i den udformning, Hubbard har givet den, hvor trinene betrædes i en særligt fastlagt rækkefølge. Derfor må teknologiens indhold og forskellige trin eller blot dele af den helt ned i mindste detalje ikke ændres. For da vil dens „virkning“ være formindsket eller fraværende.

Det kan synes mærkeligt, at Scientology i den grad beskytter grundlæggerens værk ved at have registreret alle navne på kurser, forskellige underorganisationer og de fleste af de særlige udtryk, som Scientology benytter sig af (se afsnittet SPROG OG RETORIK) i omtalen af religionen, som varemærker. Dette er naturligvis udtryk for, at Scientology, ligesom mange andre både nye og gamle religioner, benytter sig af moderne managementmetoder.

Religionshistorisk set er der dog også tale om, at Scientology ligesom alle andre religioner har sine religiøse handlinger, *ritualer*, som er foreskrevne at skulle foregå på nøje fastlagte måder. Hvis den eller de handlinger, som ritualer skal indeholde ikke udføres korrekt

har den troende grund til at betvivle, at ritualet vil have den ønskede effekt. Hvis den kristne vil have sit barn døbt i den danske folkekirke, og under dåbshandlingen pludselig hører præsten erstatte den kristne dåbstekst med et uddrag af et af H.C. Andersens eventyr, da vil den kristne ikke føle, at barnet er døbt. Til den kristne dåb hører særlige handlinger og tekststykker.

For den, som ikke bekender sig til denne eller hin religion, kan der være tvivl om, at et ritual „virker“, uanset dets udførelse. Den, som er involveret i den pågældende religion, oplever til gengæld, at det gør det.

Der foregår i Religious Technology Centers regi en kontinuerlig genudgivelse af hubbardske skrifter, ved hvilke RTC altså forvalter, at dette sker i overensstemmelse med Hubbards intentioner, men på grund af den status af registrerede varemærker, som Hubbards navne har, er det i praksis umuligt at vide, hvem der faktisk står bag de seneste revisioner af bøgerne. Det er naturligvis Hubbards navn, som står på disse bøgers titelblade, men om der er tale om en revision i overensstemmelse med de originale skrifter, eller om der er tale om afvigende udgaver, kan vi ikke vide. Der dukker, trods det at Hubbard døde i 1986, stadig nyt materiale op, hvoraf noget af materialet angives at være hidtil utilgængelige Hubbardskrifter – som blot først udgives nu.

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at disse forhold – at vi i praksis ikke ved, om det nyeste materiale, som udgives, er produceret af Hubbard – ikke synes at have betydning for scientologer. De føler ikke grund til at tvivle på udsagnetes korrekthed.

Min påpegning af disse forhold skal ses som et kildekritisk forbehold i arbejdet med Scientologymaterialet. Hvis jeg var bibelforsker ville jeg også ud fra faglige hensyn på forhånd erklære mig skeptisk over for,

hvorvidt Matthæusevangeliet virkelig blev skrevet af en mand, der hed Matthæus, og jeg ville følgelig være tvunget til at foretage en kritisk læsning af skriftet for at undersøge, om teksten er ensartet, eller har flere lag, som kunne antyde nyere og ældre „lag“. På samme måde med Hubbards bøger.

Som beskytter af arven fra L. Ron Hubbard, som er kernen i Scientology, fremstår Religious Technology Center som den mest religiøst betydningsfulde institution inden for Scientology.²¹

Forskellige typer af materiale

Kildekomplekset til studiet i Scientology er meget omfattende og komplekst. Jeg vil her give en kort introduktion til de forskellige dele af det dianetiske og scientologiske materiale.

For det første findes der en mængde materiale, som man kan kalde *populært*. Dette materiale har karakter af PR-materiale, som er rettet mod offentligheden eller mod mulige nye medlemmer, enten i form af populære introduktioner til dele af Scientology eller som præsentation af bevægelsens mere udadvendte aktiviteter. Dette materiale har konkret form af film, pamfletter, bøger og magasiner. Materialet er tilgængeligt.

For det andet findes der en lang række af bogudgivelser og bandede foredrag af og med L. Ron Hubbard, som kortlægger udviklingen af både dianetikken og scientologien. Disse bøger og bånd er ligeledes tilgængelige.

For det tredje findes der en mængde „internt“ materiale som fx nyhedsbreve, tekniske og administrative bulletiner m.v. Dette materiale er delvist tilgængeligt.

Endelig er der til de praktiske og rituelle aktiviteter såsom *auditing*, *training*, kurser, seminarer osv. knyttet en

stor mængde materiale, som også kun er delvist tilgængeligt.

De øverste lag i Scientologys frelsessystem, de såkaldte OT-lag (se afsnittet OT: OPERERENDE THETAN) og de dertilhørende materialer, er fortrolige, og kan ikke opleves af mennesker, som ikke er på disse særlige erkendelsesniveauer. Det har forårsaget voldsom kritik fra modstandere af bevægelsen, at ikke alle har adgang til dette materiale, ligesom det har været antydnet, at Scientology med denne praksis beskytter de indtjeningsmuligheder, der ligger i at sælge disse trin til folk.

Jeg ønsker ikke at deltage i denne debat, men derimod at påpege et interessant religionshistorisk perspektiv i forbindelse med de „hemmelige“ lag i religionen. Det er nemlig ikke første gang i religionernes historie, vi ser, at en religion indeholder „hemmelige lag“. I det antikke Grækenland fandtes i den hellenistiske periode (ca. 330 f.Kr. – ca. 400 e.Kr.) de såkaldte *mysteriekulte*, som bl.a. er kendetegnet ved præcis dette træk. Den mest kendte af disse er mysteriekulten i Eleusis; andre kulte var fx Isiskulten og Attis- og Kybelekulten. Betegnelsen *mysteriekult* henviser til det træk, at ritualerne var hemmelige (af græsk: *mysterion*: hemmeligt ritual), dvs. forbeholdt de specielt indviede (ligesom Scientologys OT-lag). De indviede havde tavshedspligt omkring de centrale dele af ritualerne (ligesom i Scientology), og det, der foregik under ritualernes udførelse, blev betragtet som farligt for den uindviede (dette er også tilfældet i Scientology: Det siges, at man kan blive sindssyg eller dø af at betragte materialet til disse niveauer, medmindre man befinder sig på det rette erkendelsestrin). Det har været fremhævet af forskellige forskere, at deltagerne i de græske mysteriekulte måtte betale for deltagelsen, ligesom selve det ri-

tuelle apparat, som var indeholdt i disse handlinger, har krævet betydelige materielle midler (ligesom inden for Scientology).

Bogens kildemateriale

Min fremstilling af Scientology tager primært udgangspunkt i L. Ron Hubbards bøger. Hubbards publikationsstrategi har siden dianetikens tidlige dage været at dele sine tanker, resultater og mellemregninger med sine potentielle læsere. Dette har medført, at man i dag står over for et meget omfattende kildemateriale, også selvom man kun vælger at inddrage bøgerne. På den anden side muliggør Hubbards trinvis fremlæggelse en læsning af netop udviklingen af de to tankesystemer, Dianetics og Scientology: Ideerne er ikke færdige første gang de fremlægges, hvorfor man næsten bogstaveligt talt kan stå på sidelinien og iagttage selve grundlæggelsen og kanoniseringen af en religiøs tradition.

I denne bogs bibliografi er medtaget de bøger af L. Ron Hubbard, som fremstillingen primært baserer sig på. En fuldstændig oversigt findes i bogen *What is Scientology?* fra 1992 (i henvisningerne kaldet WiS).

I forlængelse af min fremstilling af de forskellige typer af materialer, som er knyttet til Scientology som religion og organisation, særligt i forhold til redegørelsen for de „fortrolige“ OT-materialer, kan man spørge, om det ikke er problematisk at arbejde med en religion, når udvalgte tekster eller ritualer ikke er tilgængelige. Svaret er jo for så vidt, at man må gøre sig klart, at man risikerer at miste muligheden for at analysere det mest centrale i den pågældende religion – oven i købet uden at have haft mulighed for at vurdere materialet. Det er imidlertid altid en betingelse for meningsfuldhed i et religionshistorisk projekt, at man gør sig sine præmis-

ser klart. En religionshistorisk fremstilling baserer sig altid på et udvalg af et materiale eller på en bestemt fokus på et materiale. Derfor har en sådan fremstilling naturligvis sine begrænsninger. Man fremlægger ikke „sandheden om objektet“, men et bud på en forståelse ud fra et klart defineret materiale. Derfor er præmisserne ikke specielt problematiske i forhold til Scientology's OT-lag. Man skal blot have sig sin begrænsning for øje.

I den scientologiske selvforståelse er OT-lagene de mest betydningsfulde lag, fordi det ifølge samme selvforståelse er på disse erkendelsestrin, den endelige og ultimativt forløsende religiøse erfaring bliver tilvejebragt. Dette må man som religionshistoriker på den ene side tage til efterretning. På den anden side må man indvende, at eftersom det er de færreste scientologer, der har opnået et eller flere af de 8 frigivne OT-niveauer, kan deres indhold ikke spille en signifikant rolle for de resterende og dermed altså for størsteparten af Scientology's medlemmer. Man må derfor i sin analyse og fremstilling skelne mellem religionens egen selvforståelse, som man naturligvis forsøger at respektere, men samtidig have for øje, at der kan være andre sammenhænge inden for den pågældende religions rammer end dem, som medlemmerne er i stand til eller vil redegøre for. Religionshistorikerens ærinde og religionens er to forskellige projekter. Scientologens engagement i Scientology er et andet end religionshistorikerens (og den interesserede læsers).

At et udvalgt materiale ikke er tilgængeligt betyder ikke nødvendigvis, at man ikke kan inddrage det i sin analyse. Det må blot inddrages på andre niveauer. Dette er interessant i forbindelse med OT-lagene, for selv om disse lag, som jeg har argumenteret for, ikke kan have betydning for størsteparten af scientologer på det indholdsmæssige plan, da kan det spille en nok så væ-

sentlig rolle på et socialpsykologisk niveau inden for Scientology som religiøs organisation.

Som det vil fremgå af hele denne bogs fremstilling, betjener man sig inden for Scientology af et meget specialiseret sprog. Sproget kan kaldes *esoterisk*, dvs. for indviede, da det ikke umiddelbart er begribeligt for udenforstående. Som scientolog indvies man gradvist i dette sprog og kommer efterhånden til at beherske det. Jf. afsnittet om SCIENTOLOGY'S SPROG OG RETORIK har Hubbard bevidst arbejdet med udviklingen af et sprog, hvor mange af ordene er „renset“ for deres almindelige betydning, således at ordene inden for scientologien kun betegner det, som Hubbard har fremlagt, at de betyder. Scientology's frelsesvej (se kapitel 5) og naturligvis særligt OT-niveauerne er ligeledes esoterisk, da man gradvist indvies i erkendelsen. De to aspekter hænger snævert sammen. Via de forskellige trin på frelsesvejen socialiseres man ind i den tankemåde, som er båret oppe af det esoteriske sprog, og sprog og erkendelse er dermed uadskillelige. Den scientologiske erkendelse kan ikke forekomme uden det scientologiske sprog. Som scientolog uanset hvilken status man har i frelseshierarkiet, er man således indviet i *muligheden* for erkendelse, og dette markerer den første sociale betydning – et „vi“ over for et „dem“. Er man scientolog, er man indviet, mens man som udenforstående ikke har muligheden for erkendelse, for kun gennem tilegnelsen af Hubbards tanker og redskaber kan friheden nåes. Men inden for Scientology som lukket socialt system er denne indvielse altså hierarkiseret, hvilket indebærer, at de hemmelige OT-lag betegner endnu et indvielsestrin, og dermed endnu en mulighed for social stratifikation inden for religionen. Alle scientologer har erkendelsen, men nogle har den mere end andre. Gennem samtale med flere scientologer er jeg blevet be-

kendt med, at det er en udbredt opfattelse blandt scientologer, at OT-lagene indholdsmæssigt ikke indeholder elementer, der ikke allerede er tilgængelige i det øvrige materiale fra Hubbards hånd. Alligevel stræber scientologerne efter at opnå de højere lag. Dette kan kun betyde, at det er OT-lagenes socialpsykologiske betydning, som er den væsentligste. At opbygge et stærkt hierarkiseret rituel system, hvor de øverste lag er fortrolige, kan dermed betragtes som en bevidst social strategi, hvor netop det faktum, at noget er fortroligt (fortroligheden i sig selv) er det væsentligste element.²²

Først når scientologen har opnået kendskab til OT-lagene, kan han eller hun vide sig sikker på at have opnået den rette erkendelse. Det esoteriske er dermed et redskab til social stratifikation medlemmerne imellem og en kilde til social kontrol inden for organisationen.

Scientologys sprog og retorik

Som det allerede vil være fremgået, og som det sikkert vil blive tydeligere undervejs, adskiller Scientology sig på de fleste områder ikke væsentligt fra religioner, vi allerede kender. Scientology trækker i bund og grund på tankegods, som er religionshistorisk velkendt (fx synes buddhisme at have været en væsentlig inspiration).²³ På et område er Scientology dog meget speciel, nemlig når det gælder religionens sprog. Sproget spiller en væsentlig rolle i udviklingen af både dianetikken og scientologien. Det samme gør *retorikken*, det vil sige den måde, hvorpå tingene udtrykkes. Her er det tilstræbt videnskabelige element og Hubbards bramfrie humor fremtrædende elementer.

Hubbards sprog er præget af *kreativitet* og *instrumentalitet*. Kreativitet i den forstand, at terminologien

(sprogbrugen) er forsøgt skabt til og tilpasset hans ærinde, nemlig at fremlægge de religiøse ideer i et praktisk orienteret sprog. Det er et sprog, som kan legitimere den altid nærværende polemik med den etablerede og fremherskende videnskab. På den ene side angriber Hubbard den etablerede videnskab for dens interesse i viden for videns egen skyld, og på den anden side forsøger han at udvikle en scientologisk „videnskab“, som udtrykker sig præcist og uden omsvøb, og som hvem som helst kan begribe umiddelbart. Denne intention er dog ikke opfyldt i alle Hubbards skrevne værker, som kan være aldeles utilgængelige. Inden for Scientology er det tilstræbt videnskabelige sprog bærer af ideen om, at scientologien som den første religion anviser en sikker og totalt rutineret vej til frelse og erkendelse.²⁴

Ud over at være kreativt er sproget instrumentelt i den forstand, at Hubbard ved, hvad han vil fremlægge, og så må sproget „vrides“, således at disse tanker kan udtrykkes. Dette understreges yderligere i en dansk-sproget sammenhæng. Hubbard skrev på engelsk/amerikansk, men i en dansk scientologisk sprogbrug anvendes mange af de centrale ord og udtryk på engelsk, blot i en fordansket form. Når scientologer taler sammen bruges mange sådanne ord og udtryk, hvorfor en samtale let kan virke som noget nær volapyk for den udenforstående.

Hubbards sprog er præget af en tendens til, at mange ord findes såvel i adjektivform (tillægsord) og i substantivform (navneord) som i verbalform (udsagnsord). For eksempel kan man om en person, som har nået et bestemt punkt i Scientologys frelseshierarki, kaldet *clearstadiet*, sige, at det er „en clear person“ (adjektivform), mens den proces at føre vedkommende til dette stadium kaldes „at clear personen“ (verbalform), og endelig kan man kalde personen på dette erkendelses-

stadium „en clear“ (substantivform).

Mange begreber er sproglige nydannelser (fx „Opererende Thetan“, som betegner de højeste erkendelsesstadier). Mange ord er taget fra en anden sammenhæng, således at der forekommer en del engelsk/amerikanske termer, men i en ganske anden betydning end de normalt anvendes. Desuden forekommer en del akronymer, dvs. ord, som er dannet af forbogstaver eller stavelser fra forskellige ord (fx MEST, som betegner det fysiske univers – af de engelske ord for materie, energi, rum og tid (engelsk: Matter, Energy, Space og Time).

Det scientologiske sprog er *esoterisk*. Scientologer oplæres i sproget efterhånden som de tager forskellige Scientologykurser og indvies på de forskellige trin, idet materialet (Hubbards bøger og kursusmaterialet) er skrevet i dette sprog. Det er kun muligt at studere Hubbards bøger ved hjælp af *Dianetics and Scientology Technical Dictionary* (i henvisningerne kaldet Tech Dic), som er Scientologys egen ordbog, som forklarer alle ord og udtryk og deres udvikling.²⁵ Sproget er i mange tilfælde så specialiseret, at bøgerne kun giver mening, hvis man i stor udstrækning er fortrolig med sproget. Der er mange muligheder for misforståelser, hvis den tekniske ordbog ikke bruges hyppigt, især på grund af alle de ord, som Hubbard har „renset“ for deres almindelige betydning, og som simpelthen betyder noget andet i Scientology. Hvis man læser disse ord i deres „almindelige“ betydning, vil der opstå problemer.²⁶

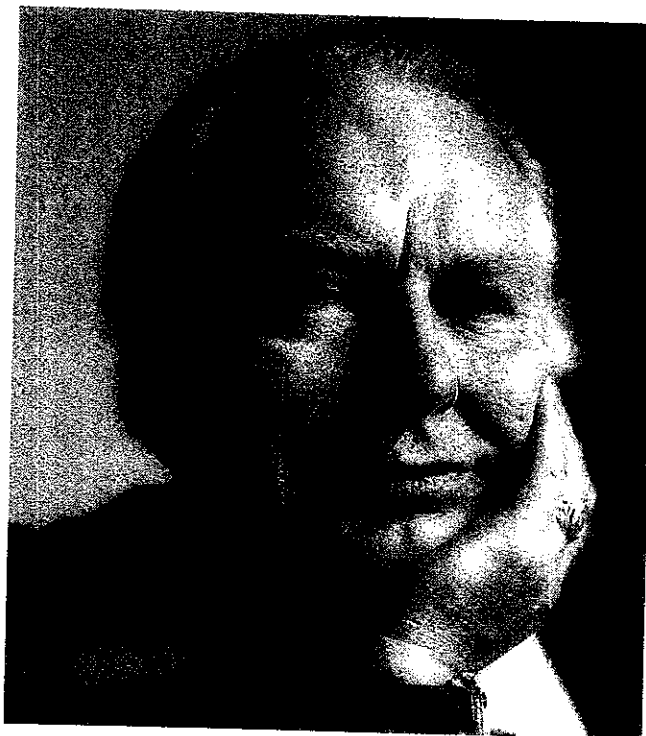
I min fremstilling af dianetikken og scientologien har jeg valgt at sætte de hubbardske ord i *kursiv*, første gang de forekommer, ledsaget af en forklaring. Den fordanskning, jeg anvender i forhold til nogle af de engelske ord, er hvad man kunne kalde „autoriseret scientologisk eller dianetisk sprogbrug“. Det vil sige, at

ordene anvendes sådan som scientologer ville bruge dem.

L. Ron Hubbards *retorik* er præget af hans nationale oprindelse og hans humor. Disse to faktorer: Det umiskendeligt amerikanske og den karakteristiske humor er den væsentligste årsag til, at bøger af Hubbard i dansk oversættelse ikke fungerer. Hans sprog kan simpelthen ikke oversættes, uden at disse karakteristika forsvinder. Endelig præges retorikken i alt væsentligt af den (naturvidenskabelige) idéverden, som Hubbard gerne vil definere sig i forhold til. De hyppigst gentagne formuleringer i den sammenhæng er fx „at this state of research“ („på dette stadium i forskningen“) eller „clinical tests prove these statements to be scientific facts“²⁷ („kliniske undersøgelser har vist, at disse udsagn er videnskabelige facts“). Disse retoriske elementer bliver inden for Scientology til bærere af Hubbards ideal: At forene elementer i hans opfattelse af den vestlige videnskabstradition med elementer fra religiøse eller filosofiske ideer, fx buddhistisk filosofi. Scientology er en religion, men ifølge sig selv er den baseret på „facts“ og ikke på følelser, fornemmelser og mystiske meditative seancer.²⁸ Scientologer er af den opfattelse, at Scientologys (Hubbards) fortjeneste er at have kortlagt vejen til frelse.²⁹ Dermed spiller den tilstræbt videnskabelige retorik en ganske væsentlig rolle som legitimerende faktor for hele det scientologiske projekt.

Hellig biografi

Forståelsen af den rolle, Hubbard spiller som person, er vital for en forståelse af scientologien som religion og for scientologernes selvforståelse. Derfor må en fremstilling som denne nødvendigvis indeholde et afsnit, som uddyber Scientologys fremstilling og forståelse af

L. Ron Hubbard

Hubbards liv, virke og personlige egenskaber og karakter.

Beretningerne om L. Ron Hubbards livsforløb er et af de felter, som kritikere af Scientology gang på gang har fremdraget som eksempel på, at bevægelsens omgang med sandheden lader meget tilbage at ønske.³⁰ Problemet er, at der ikke er overensstemmelse mellem Scientologys egne oplysninger om mandens liv og de oplysninger om emnet, der indhentes af ikke-scientologer. Dette har skabt grobund for forskellige fremstillinger af Hubbards liv, foretaget af kritikere af Scientology, som mere eller mindre systematisk forsøger at tilbagevise de påstande om manden, som Scientology

fremfører.³¹

Når jeg har valgt at basere min beskrivelse af Hubbards liv på Scientologys egne udsagn og dermed ikke forsøgt at tilstræbe „en objektiv biografi“, hvis man kan tale om en sådan, er det både fordi denne type biografi ikke i en scientologisk kontekst spiller nogen rolle og fordi jeg ikke mener, der er tale om en biografi, men om en helgenberetning, en *hagiografi*. Den udgave af scientologiens fremstilling af Hubbards barndom og ungdom, som jeg har anvendt, nemlig den, som findes i bogen *What is Scientology?* fra 1992, er en akkumuleret udgave, som fint illustrerer den instrumentelle attitude til sådanne skildringer inden for scientologien.

Jeg har tilstræbt at gengive de biografiske oplysninger fra nævnte bog i et sprog, der ligger så tæt på bogens tone som muligt, fordi jeg mener, at netop tonen i fremstillingen spiller en ikke ubetydelig rolle.

Lafayette Ron Hubbard blev født i Tilden, Nebraska, den 13. marts 1911 som søn af flådeofficer Harry Ross Hubbard og Ledora May Hubbard. Da Ron var to år, flyttede han og familien til en ranch uden for Kalispell, Montana, og senere til hovedstaden Helena. Fra tre-årsalderen kunne drengen ride, ligesom han kunne indfange og tilride utæmmede heste.³²

Det var i disse omgivelser, at Ron første gang stiftede bekendtskab med en anden kultur, Sortfodsindianerne. Via et venskab med medicinmanden „Old Tom“ blev han indviet i stammens legender og skikke, og som seksårig blev han blodbroder af stammen – en ære, der kun er overgået få hvide mænd.³³

Det fortælles, at Rons mor var en usædvanlig kvinde for sin tid, idet hun før hun giftede sig var uddannet lærer. Denne uddannelse brugte hun til at undervise Ron, som tidligt kunne læse og skrive, og ligeledes tidligt nysgerrigt og videbegærligt kastede sig over lit-

terære klassikere fx Shakespeare og græske filosoffer.³⁴

I 1923, da Ron var tolv år, flyttede han og familien til Seattle, Washington, hvor faderen blev udstationeret på den lokale flådebase. Ron blev spejder og blev allerede første år udnævnt til Drenge-spejder af Første Klasse. Året efter blev han som den yngste nogensinde udnævnt til Eagle Scout, en tidlig indikation af, at han ikke planlagde at leve et almindeligt liv.³⁵

I 1923 mødte han på en rejse gennem Panamakanalen til Washington DC Kommandør i US Navy Medical Corps Joseph C. Thompson, som havde studeret under Sigmund Freud, og som underviste sin unge ven i de freudianske teoridannelser. Ron på sin side, skønt levende interesseret i denne undervisning, blev ladet tilbage med mange ubesvarede spørgsmål.³⁶

I 1927, som sekstenårig tog han på den første af mange rejser til Asien, hvor han benyttede lejligheden til at studere Østens kultur. En af dem, han knyttede venskab med og lærte gammelkinesisk visdom af, var en gammel kinesisk magiker, den sidste i en linie af kinesiske magikere fra Kublai Khans hof. Under disse rejser fik han adgang til buddhistiske klostre, hvilket var en sjældenhed for fremmede. Han fascineredes af munkenes ugelange meditationer, og i omgivelser som disse stillede han spørgsmål og foretog undersøgelser med henblik på „det menneskelige dilemma“. Ud over hos lamaerne tilbragte han tid blandt „de lokale Tatarstammer [...] og] nomadebanditter, oprindeligt fra Mongoliet“³⁷; overalt var ét spørgsmål fremtrædende: Hvorfor? Hvordan kan mennesket på trods af gammel visdom akkumuleret i lærde tekster og templer lide så meget og til stadighed være ude af stand til at løse problemer som krig, sindssyge og ulykke?

Som nittenårig havde han rejst mere end en kvart million miles, ikke blot til Kina, men til Japan, Guam,

Filippinerne og andre områder af Orienten: „... selve verden var hans klasseværelse ...“³⁸, alle observationer blev omhyggeligt nedfældet i dagbøger. Overalt, hvor han kom frem, gav han sig tid til at undervise og hjælpe andre, fx berettes det, at han på én af stillehavsøerne beviste over for de forfærdede indfødte, at stønnen fra et spøgelse i en formodet hjemsoget hule, blot var bruset fra vand i undergrunden.

I 1929 vendte den nu attenårige L. Ron Hubbard tilbage til USA for at genoptage sin formelle uddannelse ved hhv. Swavely Prep School i Manassas, Virginia og Woodward School for Boys i Washington DC fra hvilken han dimitterede.

Han blev herefter indskrevet ved George Washington University, hvor „skæbnen og hans fader anbragte ham“³⁹ inden for matematik og ingeniørfag. Hans fag burde have været etnografi, „da han allerede var ekspert i mange forskellige kulturer“⁴⁰, men matematikken og det ingeniørmæssige viste sig at give ham redskaberne til en videnskabelig tilnærmelse til at løse menneskets problemer med tilværelsen og menneskets åndelige potentiale. Med dét for øje, at viden om subatomare partikler kunne tænkes at være en nøgle til menneskets tankeprocesser, blev Hubbard indskrevet på ét af de første kurser i USA inden for nuklearfysik. Hubbard nærede samtidig bekymring for menneskets håndtering af atomet, og indså, at hvis denne skulle foregå i alles interesse måtte mennesket først lære at håndtere sig selv. Han satte sig for at bestemme præcist hvordan det menneskelige sind fungerer. Ét af de første pionereksperimenter, som Hubbard udførte, var en undersøgelse af, hvordan et såkaldt Koenig Fotometer via lydbølger opfattede digte læst på hhv. japansk og engelsk. Undersøgelsen viste, at apparatet identificerede oplæsningen som poesi uanset sproget, og dette fik

Hubbard til at konkludere, at der var videnskabeligt bevis for, at mennesker ikke er så forskellige endda, at alle sind reagerer identisk på de samme stimuli. Idet han antog, at de spørgsmål som forsøget havde affødt, kunne besvares af dem, som blev betalt for at vide noget om sindet, stillede han dem til psykologerne ved George Washington University, men ikke alene havde disse hverken forståelsen eller svarene – de havde ikke interessen. Chokeret konstaterede Hubbard, at ingen vidste hvordan sindet fungerer, at ingen havde sat sig for at opklare dette, og at hverken i Østens eller i vestlige kulturcentre kunne disse svar findes. Han konkluderede, at et formelt studium ikke kunne tilbyde ham mere, og forlod universitetet.

Han foretog herefter flere ekspeditioner blandt primitive folk med henblik på at finde en fællesnævner for menneskelig eksistens „som kunne vise sig at virke“⁴¹. Han ledede bl.a. to ekspeditioner: The Caribbean Motion Picture Expedition og West Indies Mineralogical Expedition (sidstnævnte var ifølge WiS den første mineralogiske undersøgelse af Puerto Rico under amerikansk flag).

Sin research og sin deltagelse i ekspeditionerne finansierede Hubbard ved en stadig stigende produktion af noveller inden for science fiction, adventure og fantasy-genren bl.a. i magasinerne *Thrilling Adventures* og *Astounding Science Fiction*, og han var pioner inden for en ny menneskelig måde at skrive disse genrenoveller på og dermed med til at manifestere „The Golden Age of Science Fiction“, ligesom han skrev drejebøger for Hollywood, fx *Secret of Treasure Island*. Op igennem 1930'erne fortsatte Hubbard sine eksperimenter, bl.a. inden for celestudier, og i 1938 kom gennembruddet: „... han isolerede fællesnævneren for eksistens: OVERLEV“⁴².

Som det fremgår af fremstillingen, er der tale om en fortælling om Hubbards liv, der som et af sine væsentligste elementer har de legendariske træk. En af de kategorier, man kan opstille for skriftlige materialer om helgener er, at de er affødt af visse omstændigheder såsom fx særlige religiøse behov. Dette kan kaldes *praktisk hagiografi*.⁴³ Jeg mener, at Scientologys fremstillinger af Hubbards liv skal ses i dette lys, selvom Hubbard ikke er helgen i katolsk forstand.

Et af de helt fundamentale elementer i scientologers opfattelse af L. Ron Hubbard og i deres selvforståelse er, at selvom dianetikken og scientologien er fremlagt og beskrevet for lægmand, er dette ikke gjort af lægmand, men af et menneske med mange forskellige, både teoretiske og praktiske erfaringer og kvalifikationer. Det er denne opfattelse, som fremstillingen af Hubbards liv på én gang er med til at fastholde og skabe.

I forlængelse af dette mener jeg, at det er tydeligt, at Scientologys fremstilling af Hubbards barndom og ungdom ikke skal ses som et forsøg på at gengive højdepunkterne i hans livsforløb, men derimod at perspektivere og legitimere L. Ron Hubbards indsigte og erkendelse.

De konkrete beretninger om Hubbards barndom og tidlige ungdom præges af en form for efferterationalisering, som ofte kan findes i legendariske beretninger. Efferterationaliseringen består i, at de egenskaber, som personen besidder eller tillægges i det voksne stadium, „skrives tilbage“, dvs. barnet tillægges voksne egenskaber og karakteristika for at gøre en religiøs erkendelse eller åbenbaring autentisk.

I det hubbardske tilfælde tillægges han som barn en psykologisk og refleksiv modenhed, som de voksne i hans nærhed ikke kan honorere. Der er i beretninger-

ne om barnet flere mere og mindre konkrete ligheds-punkter med beretninger om Jesu barndom og ungdom, som disse fx fremstår i Thomasevangeliet. Her tænker jeg især på det begavede barn, som har andre evner og egenskaber end sine jævnaldrende. På ét punkt er der en helt konkret parallel til evangelisten Lukas' fortælling om den tolvårige Jesus, som under påskefesten i Jerusalem belærer de skriftkloge (Lukas 2;46-47).

I alle dele af beretningen om Hubbards barndom og ungdom er der én væsentlig faktor, som er gennemgående: udvælgelsestanken. Når biografien fortæller os, at der tidligt i Hubbards liv var begivenheder, som pegede frem imod det faktum, at dette menneske ikke skulle komme til at leve et helt almindeligt liv, ligger der bag udsagnet en idé om, at L. Ron Hubbard i virkeligheden hele tiden, bevidst eller ikke-bevidst, har arbejdet hen imod den mission, som han senere skulle påtage sig, nemlig at anvise sine medmennesker en sikker vej til ultimativ erkendelse og åndelig frihed.

Hubbards voksne „uortodokse“ forhold til videnskab og filosofi med henblik på videnskabernes manglende evne til at imødekomme menneskets basale krav og behov autentificeres, idet han allerede tidligt, dels på rejserne, dels i sin uddannelse, kan gennemskue hulheden og utilstrækkeligheden i såvel gammel visdom som vestlig videnskab. Pointeringen af udvælgelsen: *han alene* har erkendt det, som ingen andre kunne se, ligger både eksplicit og implicit som en rød tråd i alle bøger, som er udgivet om dianetikken og scientologien: „*Scientology blev opdaget, udviklet og organiseret af L. Ron Hubbard.*“⁴⁴

Dette udsagn, som ofte er trykt i Scientologys publikationer, udtrykker meget præcist den betydning, L. Ron Hubbard har for scientologer. Udsagnet dækker

den betragtning, at scientologien som potentiel viden og indsigt har ligget latent i alle kulturer til alle tider, men først L. Ron Hubbard har erkendt denne viden og ved sin indsats udviklet, systematiseret og gjort den tilgængelig for mennesker. Man siger, at han har viet sit liv til at bibringe mennesket denne indsigt, og dette udtrykker man – ligeledes i mange af Scientologys bøger – ved udsagnet: „Mennesker over hele verden betragter ham som deres bedste ven.“

Inden for den dianetiske litteratur har opdagelsesaspektet en lignende betydning i den forstand, at det er en hyppigt gentaget formulering, at en dimension ved dianetikken er „opdaget“. I den dianetiske kontekst bruges denne formulering til at lancere dianetikken implikationer og fremskridtene, oftest set i forhold til videnskabelige discipliner, som Hubbard hele tiden polemiserer imod. Hvor „opdaget“ i den scientologiske kontekst manifesterer et åbenbaringsaspekt, er begrebet i en dianetisk kontekst en del af en tilstræbt videnskabelig retorik.

I den bog, *What is Scientology?*, som jeg har baseret ovenstående fremstilling på, indledes det „biografiske“ kapitel således:

*„Kapitlet vil dække de nøglebegivenheder, som formede L. Ron Hubbards liv, og de vigtige milepæle på vejen til hans opdagelser. I enhver henseende var det et overordentlig rigt og interessant liv, men dets sande værdi ligger i den arv, han efterlod menneskeheden.“*⁴⁵

Det interessante ved denne introduktion ligger i den sidste sætning: Ja, Hubbards liv var interessant, men dets egentlige værdi ligger i, at det lå i menneskehedens tjeneste. Dermed indikeres naturligvis, at de oplysninger, der er vægtet i fremstillingen, skal kaste lys over og perspektivere den lære og praksis, som Hubbard fandt og formidlede. Det er ikke hans liv som sådan der er i fo-

kus, men den del og de aktiviteter, som har at gøre med dianetikken og scientologien. Ved at perspektivere be-
givenhederne bag hans indsigt gives traditionen tyngde
og dens oprindelse forklares. Hagiografiens forsøg på at
legitimere scientologien ligger i forlængelse af sciento-
logiens integration af troen på præcisionen i vestlig na-
turvidenskab og sandheden i et østligt inspireret men-
neske- og verdenssyn.

Hagiografien søger at autentificere, hvad scientolo-
ger betragter som Hubbards unikke indsigt i begge dis-
se traditioner for dermed at bekræfte netop den type
religion, som Scientology gør krav på at være: En total
syntese af det videnskabelige og en spirituel sandhed.
Ifølge scientologiens selvforståelse er Scientology net-
op en religion, der appellerer til alle mennesker, hvor i
verden de end måtte befinde sig – fordi denne religi-
ons ophav findes alle steder.

Som nævnt indledningsvist i dette kapitel adskiller
en „almindelig“ biografi og en hagiografi sig blandt
andet fra hinanden ved det, at de har forskellig modta-
gergruppe. Scientologys fremstillinger af Hubbards liv,
hvad enten disse er skrevne eller filmiske, har det til
fælles, at deres modtagergruppe primært består af
Scientologymedlemmer. For scientologer spiller dette
materiale en væsentlig rolle og er med til at skabe den
enkelte scientologs selvforståelse. Gennem fremstillin-
gerne af Hubbard opnår den enkelte scientolog en op-
levelse af sit tilhørsforhold og får ved identifikationen
med L. Ron Hubbard del i hans erkendelse.

For ikke-scientologer derimod virker mange af
fremstillingernes udsagn om Hubbard ganske overdrev-
ne. Som nævnt har flere end én forfatter forsøgt at gen-
drive de udsagn om Hubbard, som Scientology har
produceret gennem årene.⁴⁶ Diskussionen om den hi-
storiske „sandhedsværdi“ kan imidlertid gøres kort,

hvis man vil have indsigt i scientologens forståelse af sin
religion. Det er legenden om Hubbard, som spiller den
afgørende rolle, uanset hvad andre måtte mene at kun-
ne tilbagevise.